

Osobistości

Uroczystość odsłonięcia tablicy pamiątkowej poświęconej pamięci prof. Anatola ŚWIĘCICKIEGO

23 maja 2023 roku przed siedzibą Szpitala Uniwersyteckiego Narodowego Uniwersytetu Medycznego im. Ołeksandra Bohomolca w Kijowie odbyła się uroczystość odsłonięcia tablicy pamiątkowej poświęconej pamięci znanego lekarza polskiego pochodzenia i działacza organizacji polskich, założyciela i wieloletniego prezesa Polskiego Stowarzyszenia Medycznego na Ukrainie, członka honorowego Polskiej Akademii Medycznej, prof. dr hab. n. med. Anatola Świącickiego. (Patrz str. 6)

„Ukraina: Wojna. Niewyśpiewana kołysanka»

KONFERENCJA Z OKAZJI
MIĘDZYNARODOWEGO DNIA DZIECKA

Z udziałem Prezydenta Ukrainy Wołodymyra Zełenskiego z okazji Międzynarodowego Dnia Dziecka odbyła się konferencja pod dewizą: „Ukraina: Wojna. Niewyśpiewana kołysanka». Wydarzenie zostało zorganizowane przez Kancelarię Prezydenta i Biuro Rzecznika Parlamentu Ukrainy ds. Praw Człowieka Dmytra Lubynca. Konferencję poświęcono ochronie praw dziecka w związku z agresją militarną Rosji. Szczególną uwagę zwrócono na przestępstwo deportacji, jego zakres i konsekwencje.

„Wojna. Spałem dobrze, obudziliśmy się i uśmiechnęliśmy” – to słowa z pamiętnika 8-letniego Ihora z Mariupola, które odczytał prezydent Ukrainy podczas otwarcia konferencji zaznaczając też, że od 15 miesięcy trwa rosyjska agresja na Ukrainę i terror narodu ukraińskiego. Łamane są podstawowe prawa dzieci: do edukacji, rozwoju, opieki zdrowotnej, rekreacji, wypoczynku... A przede wszystkim, prawo do życia.

W konferencji wzięli udział Polski Rzecznik Praw Dziecka Mikołaj Pawlak oraz Ambasador RP w Ukrainie Bartosz Cichocki.

„Dziękuję Polsce za pomoc. Dziękujemy za działania rzeczników z Polski i Ukrainy na arenie międzynarodowej na rzecz dzieci, ofiar rosyjskich zbrodni» – powiedział prezydent Zełenski.

Temat ten podczas paneli omawiał Dmytro Lubyniec, Rzecznik Praw Obywatelskich Rady Najwyższej Ukrainy, z Mikołajem Pawlakiem, przyjacielem Ukrainy, Rzecznikiem

Rzecznik Praw Obywatelskich Rady Najwyższej Ukrainy, Dmytro Lubyniec i Mikołaj Pawlak – Rzecznik Praw Dziecka RP

Praw Dziecka RP, przedstawiając zebrany reportaż o rosyjskich zbrodniach dokonywanych na ukraińskich dzieciach.

Dmytro Lubyniec zaznaczył, że dzieci są niewinnymi ofiarami wojny. A żeby zrozumieć skalę naruszeń praw dzieci na Ukrainie, przytoczył główne liczby: od 2014 roku do początku inwazji na pełną skalę

w wyniku konfliktu zbrojnego zginęło 152 ukraińskich dzieci, a od 24 lutego – 483. Kolejnych 989 dzieci zostało rannych, a 19 501 deportowano na terytorium kraju agresora. „Rosja robi to celowo i uniemożliwia dzieciom powrót do domu. To zbrodnia wojenna i ludobójstwo!» – podkreślił Rzecznik Praw Obywatelskich Ukrainy.

Ciąg dalszy na str. 2

Dzień piśmiennictwa i kultury słowiańskiej

Ukraina i Polska – razem ku europejskim perspektywom

W dniu 24 maja 2023 roku w Prywatnym Gimnazjum Lingwistycznym w ramach obchodów Dnia Literatury i Kultury Słowiańskiej odbyło się przedsięwzięcie na temat: „Ukraina i Polska – razem do perspektyw europejskich”.

To właśnie z tej okazji wspominamy świętych Apostołów Słowian Cyryla i Metodego, mówimy o wspólnych słowiańskich korzeniach Ukraińców i Polaków, o rozwoju kulturalnym naszych narodów, którego fundamentem zawsze była, jest i będzie edukacja i kultura. Program koncertowy imprezy przygotowali nauczyciele i uczniowie szkół dzielnicy desniańskiej w Kijowie, w których naucza się języka polskiego, a są to; Prywatne Gimnazjum Lingwistyczne oraz szkoły ponadgimnazjalne nr 23, 247, 308.

Ciąg dalszy na str. 5

„Ukraina: Wojna. Niewyśpiewana kołysanka»

Konferencja z okazji
Międzynarodowego
Dnia Dziecka

Ciąg dalszy ze str. 1

Polski Rzecznik Praw Dziecka Mikołaj Pawlak zaapelował do instytucji Komisji Europejskiej Unii Europejskiej o pomoc w odbudowie dziecięcych szkół, przedszkoli i szpitali na Ukrainie zniszczonych przez najeźdźców. Wręczył też ukraińskiemu rzecznikowi, który zdołał z rąk Moskwy wyrwać ponad 400 porwanych dzieci Polską Odznakę Honorową za Zasługi dla Ochrony Praw Dziecka.

W pracach konferencji brali również udział przedstawiciele ukraińskiego rządu, w tym Iryna

Wereszczuk – Wicepremier, Minister Reintegracji Tymczasowo Okupowanych Terytoriów Ukrainy.

W trybie online uczestniczyli: Andrij Kostin – Prokurator Generalny Ukrainy, Oleksandr Kornijenko – Pierwszy Zastępca Przewodniczącego Rady Najwyższej Ukrainy, Melinda Simons – Ambasador Nadzwyczajny i Pełnomocny Wielkiej Brytanii w Ukrainie, Weronika Bielkova – ekspert

Ukrainy Aszota Awanesjana. Związek Polaków Ukrainy reprezentował przedstawiciel ZPU w Radzie Ekspertów Rościsław Raczyński.

Podczas szeregu innych paneli dyskusyjnych uczestnicy poruszali aspekty łamania praw dziecka na Ukrainie, w tym prawa do nauki i medycyny.

deportowanych dzieci we współpracy z innymi instytucjami.

Podczas konferencji goście mieli również okazję obejrzeć filmy tematyczne, w szczególności film z historią 14-letniej Weroniki, która niedawno udało się wyrwać z rąk moskiewskich kidnaperów XXI wieku dzięki staraniom Biura Rzecznika Praw

Głos zabrał Ambasador RP w Ukrainie Bartosz Cichocki

OBWE, Amal Nassar – Starszy doradca prawny Global Rights Compliance, Onysja Syniuk analityk prawny w Centrum Praw Człowieka „ZMINA”, Salvor Nordal przewodniczący ENOC, Rzecznik Praw Dziecka w Islandii.

Do udziału w konferencji zaproszono przedstawicieli Rady Ekspertów ds. Mniejszości Narodowych przy Pełnomocniku Parlamentu Ukrainy, w tym przewodniczącego Rady, przedstawiciela Pełnomocnika Rady Najwyższej Ukrainy Mychajła Spasowa, współprzewodniczącego Rady Ekspertów – Przewodniczącego Rady Wspólnot Narodowych

Poruszono również tematy rehabilitacji fizycznej i psychicznej dzieci dotkniętych wojną, wsparcia rodzin. Nie zlekceważono też kwestii przywrócenia Ukrainie spokojnego i wygodnego życia dzieciom, w tym odbudowy zniszczonej służącej temu infrastruktury.

Ponadto uczestnicy wydarzenia skupili się na temacie międzynarodowego wsparcia w walce o prawa dziecka oraz staraniach Ukrainy o powrót deportowanych przemocą dzieci. Dmytro Lubinec podkreślił, że Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich jest bezpośrednio zaangażowane w działania skierowane na powrót

Obywatelskich. Zaprezentowano także film dokumentalny „Zwróćcie mnie tacie” o deportacji trójki dzieci z Mariupola. Podczas konferencji zaprezentowano obecnym również monetę „Urodzony w Ukrainie” Narodowego Banku Ukrainy.

Rzecznik Praw Obywatelskich Ukrainy podziękował prezydentom i uczestnikom za aktywne zaangażowanie w temacie. „Żyjemy w specyficznych czasach historycznych i musimy pracować nad tym, aby nasza przyszłość – nasze dzieci – była chroniona przed wojną i żyły w świetlanym kraju” – podkreślił Dmytro Lubinec.

Informacja własna

Informacja

O przekraczających granicę polsko-ukraińską

Polska stała się krajem schronienia dla większości Ukraińców, którzy przekroczyli granicę Ukrainy, uciekając przed pełnowymiarową agresją rosyjską.

Według danych Straży Granicznej od 24 lutego 2022 do 21 maja 2023 roku granicę polsko-ukraińską przekroczyło 12 mln uchodźców z Ukrainy. Według statystyk około 97% migrantów wojskowych to kobiety i dzieci, a mężczyźni stanowią zaledwie 3%, bo tylko niektóre kategorie mężczyzn w Ukrainie mają prawo do przekraczania granicy.

75% obywateli Ukrainy, którzy od początku wojny przekroczyli granicę ukraińsko-polską, to osoby dorosłe,

Oczywiście podkreślić na-

leży, że pewna liczba obywateli Ukrainy spośród tych, którzy przekroczyli granicę ukraińsko-polską, udała się do innych krajów UE lub wyjechała na inne kontynenty. Niemniej jednak bezspornym faktem jest, że większość uchodźców pozostała na terytorium Polski.

Straż Graniczna RP szacuje, że łączna liczba obywateli Ukrainy, którzy z Polski wrócili do Ukrainy w okresie od 24 lutego 2022 r. do 27 maja 2023 r. wynosi 10,385 mln osób.

Według ostatnich badań, około połowa Ukraińców, którzy przyjechali do Polski z powodu wojny, jest w wieku produkcyjnym. Ponad 96% to kobiety w przedziale wiekowym 30-50 lat, 16% to osoby poniżej tego wieku, a 10% to osoby starsze. Spośród

respondentów badania prawie 90% ma dzieci, najczęściej jedno lub dwoje.

Warto zauważyć, że prawie połowa przymusowych migrantów z Ukrainy chce po wojnie wrócić do domu, natomiast około 12% wyraża chęć pozostania w Polsce.

Z jakich punktów kontrolnych można wyjechać z Ukrainy do Polski

Na portalu VisitUkraine, today można uzyskać informację na temat aktualnych zasad przekraczania granicy ukraińsko-polskiej na poszczególnych punktach kontrolnych.

W połowie maja sytuacja przedstawiała się następująco:

Uściług – działa wyłącz-

nie jako punkt kontroli samochodów;

Szezinie – jest otwarta dla przekraczania granicy samochodem, umożliwia również przekraczanie granicy w obu kierunkach pieszo;

Uhrynów – umożliwia przekroczenie granicy samochodem, a przekroczenie granicy pieszo jest możliwe tylko w jednym kierunku (w stronę Polski) w celu ewakuacji;

Rawa-Ruska – zezwala na przekraczanie granicy przez samochody, piesze przekraczanie granicy dozwolone jest tylko w jednym kierunku do wyjścia w celu ewakuacji;

Krakowiec – funkcjonuje wyłącznie jako samochodowe przejście graniczne dla samochodów osobowych;

Jagodzin – przejście dla pieszych nie jest realizowane, przejazd samochodów również jest czasowo wstrzymany;

Hruszów – otwarty dla ruchu kołowego, istnieje również możliwość przejścia pieszego z Ukrainy w kierunku granicy z Polską w celu ewakuacji;

Smolnica – punkt kontroli samochodów, otwarty również dla pieszych przechodzących do Polski w celu ewakuacji;

Nyżankowyczy – obecnie dopuszcza do ruchu samochody ciężarowe o dopuszczalnej masie całkowitej powyżej 7,5 tony bez ładunku (puste cysterny przeznaczone do przewozu towarów niebezpiecznych, w tym paliw i smarów, nie mogą przekraczać granicy w tym miejscu).

Irina TURAJEWA

DZIEŃ DZIECKA – HISTORIA ŚWIĘTA

1 czerwca wydaje się oczywisty, ale Dzień Dziecka jest obchodzony w różnych krajach pod różnymi datami. W Polsce nie tak dawno świętowano go... we wrześniu!

Historia obchodów Dnia Dziecka jest niespecjalnie długa – sięga zaledwie niespełna stu lat. Zresztą trudno się temu dziwić, skoro i samo dzieciństwo do połowy XVIII wieku formalnie nie istniało. Zdefiniowanie tego okresu ludzkiego życia zawdzięczamy Jean-Jacquesowi Rousseau, który opisał dzieciństwo w traktacie „Emil, czyli o wychowaniu” w 1762 roku (notabene sam oddał swoje dzieci do przytułku). Oczywiście również przedtem ludzie, zanim stawali się dorosłymi, byli dziećmi, jednak nie przywiązywano do tego etapu rozwoju dużej wagi. W średniowiecznej rozprawie „O właściwych mocach wszechrzeczy” możemy przeczytać: *Okres pierwszy to dzieciństwo, gdy rosną zęby; zaczyna się z przyjściem dziecka na świat i trwa do siedmiu lat; w tym wieku to, co się urodziło, nazywane jest niemowlęciem, a znaczy tyle co niemowa, bo nie umie jeszcze dobrze mówić ani należycie formułować zdań, gdyż zęby ma jeszcze nieuporządkowane i nie dość mocne.*

PIERWSZY DZIEŃ DZIECKA

Od uznania dzieciństwa za istotną część ludzkiego życia do celebrowania go w formie oficjalnego święta droga była jeszcze daleka. Tak naprawdę dopiero w 1925 roku po raz pierwszy zorganizowano coś w rodzaju obchodów Dnia Dziecka. W Genewie zorganizowano wówczas Światową Konferencję na Rzecz Dobrej Dzieci, podczas której po raz pierwszy proklamowano Międzynarodowy Dzień Dzieci.

Obchody Święta Dziecka w Polsce po raz pierwszy zorganizowano je już w 1929 roku z inicjatywy Polskiego Komitetu Opieki nad Dzieckiem. Dnia 22 września dzieci uczestniczyły w specjalnej mszy, a następnie w szkolnych akademiach, wycieczkach i zabawach. Otrzymywały też w prezencie słodycze.

Pierwszym krajem, który ogólnie wprowadził to święto do swojego urzędowego kalendarza, była Turcja. W 1920 roku ustanowiono tam Dzień Dziecka, przypadający 23 kwietnia. Co ciekawe, tego samego dnia obchodzone jest tam Święto Niepodległości. Przypadkowa

zbieżność? Bynajmniej. Ten konkretny dzień postanowił zadedykować najmłodszym obywatelom pierwszy prezydent Republiki Turcji Mustafa Kemal Atatürk, wychodząc ze słusznego skądinąd założenia, że dzieci są przyszłością narodu.

KOMUNISTYCZNE ŚWIĘTO?

1 czerwca jako termin celebrowania dzieciństwa zaproponowała dopiero w 1949 roku Światowa Demokratyczna Federacja. Miał to być najlepszy dzień do zmanifestowania kwestii konieczności ochrony

Plakat na Dzień Dziecka, lata 80.

dzieci przed złem tego świata. Na początku lat 50. tę datę Dnia Dziecka przyjęły państwa bloku wschodniego. Od 1952 roku Dzień Dziecka obchodzony 1 czerwca stał się w krajach socjalistycznych świętem stałym.

Nie oznacza to jednak, że Dzień Dziecka jest świętem komunistycznym. Już dwa lata później – 14 grudnia 1954 roku – Organizacja Narodów Zjednoczonych ustanowiła rezolucją 838 Powszechny Dzień Dziecka, zwany również Dniem Praw Dziecka. Święto to zostało określone jako „dzień światowego braterstwa i zrozumienia między dziećmi, poświęcony działalności ukierunkowanej na realizację ideałów i celów Karty NZ w interesie dzieci całego świata”.

DZIEŃ DZIECKA? CO MIESIĄC!

Ta dowolność wprowadziła nieco zamieszania w kalendarzach. Choć trzeba przyznać, że – przynajmniej z punktu widzenia dzieci – jest to zamieszanie raczej przyjemne. Jeśli bowiem postanowić obchodzić wszystkie Dni Dziecka, jakie zdarzają się na świecie, można celebrować święto najmłodszych praktycznie co miesiąc!

I tak Organizacja Narodów Zjednoczonych obchodzi Powszechny Dzień Dziecka 20 listopada – w rocznicę

Chrońmy dzieci przed złem tego świata

uchwalenia Deklaracji praw dziecka z 1959 roku i Konwencji o prawach dziecka z 1989 roku. We Francji i Włoszech Dzień Rodziny przypada 6 stycznia (w Święto Trzech Króli, którzy przybyli do Betlejem, by obdarować małego Jezusa prezentami). W Japonii chłopcy i dziewczynki świętują osobno – odpowiednio 5 maja i 3 marca. Również w Niemczech Dni Dziecka są dwa: 1 czerwca i 20 września, ale już bez podziału na płeć.

PRAWA DZIECI NA CO DZIEŃ

Jak widać, nie wszystkie te okazje są radosne, ale też nie o zabawę inicjatorom utworzenia tego święta chodziło. Owszem, Deklaracja praw dziecka stwierdza, iż „ludzkość powinna dać dziecku to, co ma najlepszego”, a także zapewnić mu „szczęśliwe dzieciństwo i korzystanie, zarówno w jego interesie, jak i w interesie społeczeństwa, z praw i swobód”. Reguluje jednak nie tylko kwestie prawa do rozwoju czy opieki, ale również ochrony przed zaniedbaniem, okrucieństwem.

Z tego powodu obchody Dnia Dziecka to nie tylko zabawy i prezenty, ale też poważne rozmowy i polityka. W Polsce od 1994 roku w dniu 1 czerwca obraduje Sejm Dzieci i Młodzieży. W Szwecji w ogóle nie ma zaś zwyczaju obdarowywania najmłodszych prezentami. Zamiast tego Dzień Dziecka poświęcony jest na dyskusję o najważniejszych kwestiach dotyczących dzieci.

Maria PROCNER

Andrij DESZCZYCA laureatem Nagrody Jana Nowaka-Jeziorańskiego

Wyróżnienie zostało wręczone w Zakładzie Narodowym im. Ossolińskich we Wrocławiu.

Jak podano w laudacji – Andrij Deszczycia – ambasador Ukrainy w Polsce w latach 2014-2022 – „od początku pełnienia swojej misji dyplomatycznej w Polsce wspierał i budował dobre relacje polsko-ukraińskie”.

„Odbieram tę nagrodę – powiedział Deszczycia – jako nagrodę dla całego narodu ukraińskiego, który od przeszło roku dzielnie walczy z agresją rosyjską. Narodu, który walczy o swoją niezależność, suwerenność, wolność, demokrację i przyszłość europejską. O te same wartości walczył Nowak-Jeziorański, Wrocław, cała Polska - Polki i Polacy w ostatnich dziesięcioleciach dając nam przykład, by być niezależnym i wolnym narodem. Niestety, płacimy za to wielką cenę”. Laureat poprosił o uczczenie minutą ciszy tych, którzy zginęli „w obronie państwa ukraińskiego, w obronie wolności, w obronie Europy”.

Nagroda została ustanowiona w 2004 roku przez Jana Nowaka-Jeziorańskiego, prezydenta Wrocławia Rafała Dutkiewicza, Uniwersytet Wrocławski, Zakład Narodowy im. Ossolińskich i Kolegium Europy Wschodniej.

Przyznawana jest osobom, które uosabiają „myślenie o państwie jako dobru wspólnym”, a także instytucjom, które miały znaczący wkład w obalenie komunizmu, odzyskanie przez Polskę niepodległości oraz w kształtowanie społeczeństwa obywatelskiego w krajach Europy Środkowo-Wschodniej. Nagroda jest wręczana co roku 4 czerwca.

Dotychczas wśród uhonorowanych znaleźli się między innymi Tadeusz Mazowiecki, George Bush senior, Stanisław Szuszkiewicz, kardynał Jean-Marie Lustiger, Siergiej Kowalow, Vaclav Havel, Leszek Balcerowicz, Jerzy Koźmiński, Valdas Adamkus, Instytut Literacki w Paryżu, profesor Zbigniew Brzeziński, litewski prozaik i poeta Tomas Venclova czy też ambasador Izraela w Polsce Szewach Weiss. ■

TRWA PRENUMERATA „DZIENNIKA KIJOWSKIEGO” NA II PÓŁROCZE 2023 ROKU

Od 28 kwietnia br. zaprenumerować „Dziennik Kijowski” na II półrocze 2023 roku można we wszystkich urzędach pocztowych Ukrainy korzystając z Katalogu publikacji Ukrainy „Prasa pocztowa” (Каталог видань України «Преса поштою»). Indeks prenumeraty 30678.

Zaprenumerować „DK” w Polsce, Ukrainie, jak i w każdym innym kraju, można też przez Internet: www.presa.ua w rozdziale „prenumerata on line” (na stronie - „передплата он-лайн”).

Z ogromnym smutkiem przyjęliśmy wiadomość o śmierci FELIKSA PAWŁOWA

wieloletniego działacza KNKSP „ZGODA”.

Pan Feliks aktywnie uczestniczył w upamiętnianiu historii narodu polskiego i przekazywaniu dziedzictwa narodowego kolejnym pokoleniom. Inicjował i wspierał

działania na rzecz zachowania polskich miejsc pamięci narodowej, w tym odnowienia kwatery żołnierzy Wojska Polskiego poległych w 1920 roku w obronie Kijowa.

Odszedł od nas niezwykle Człowiek, wielki przyjaciel ludzi.

Będzie nam Go bardzo brakowało.

Słowa pocieszenia, a także najszczerze kondolencje składamy Jego żonie Pani Wandzie i całej rodzinie od naszego Stowarzyszenia „ZGODA”.

Łączymy się w modlitwie.

ZAKOŃCZENIE ROKU SZKOLNEGO!

Ciepłe dni maja, ostatnie niezapisane kartki w zeszytach i przerobiony podręcznik zwiastują uczniom jedno – upragniony koniec roku szkolnego. Maj jest czasem ostatnich chwil wytężonej nauki, by przez kolejne miesiące cieszyć się wakacjami i odpoczynkiem. Na wesoło, z tańcami, zabawami w ostatnią sobotę maja uroczystie obchodziła zakończenie dziewiątego roku szkolnego Polska Sobotnia Szkoła w Kijowie działająca przy Związku Polaków Ukrainy. Oprócz programu przygotowanego przez uczniów, na zakończenie czekała na wszystkich niespodzianka, która sprawiła wiele radości i najmłodszym i najstarszym uczestnikom! Wycieczka

Polska Sobotnia Szkoła w Kijowie działająca przy ZPU

do Polski. Dla uczniów szkoły polskiego pochodzenia mieszkających na stałe w Ukrainie jest to moment podwójnie wyjątkowy. Nie tylko mają okazję, by podsu-

mować zdobytą wiedzę podczas całorocznej nauki, ale również przygotować się do przetestowania swoich umiejętności, odwiedzając Polskę. ■

Gimnazjum nr 2 w Nieżynie

Dokładnie o godzinie 9.00 zabrzmiał ostatni dzwonek w Gimnazjum nr 2 w Nieżynie. Odświętnie ubrani uczniowie odebrali świadectwa promocyjne lub ukończenia szkoły, ale

to nie jedyny powód do radości dla młodzieży, która aktywnie uczestniczy w zajęciach z języka polskiego, a także w imprezach organizowanych w Centrum Kultury Polskiej w Nieżynie.

Pani Weronika Mandryko - Prezes Kulturalno-Oświatowego Stowarzyszenia Polaków „Aster” podziękowała gimnazjalistom za pracę i wręczyła im dyplomy, a polonistka - Wiesława Świerszcz przesłała życzenia:

„Moi Drodzy, życzę Wam: widoku niebieskiego nieba nad głowami, na którym tylko od czasu do czasu pojawia się obłok, dający uczucie chłodu w upalne lato, a także szumu żółtych łanów zbóż, kołysanych przez łagodny wiatr, który uspokaja jak czuły śpiew matki”. ■

Zakończenie roku szkolnego na Sobotnich Kółkach Twórczych w Domu Polskim w Żytomierzu

W ostatni weekend maja odbyły się końcowe w tym roku zajęcia na Sobotnich Kółkach Twórczych. Najlepsi uczniowie, którzy wykazały się rzetelnością oraz cechują się wysokim poziomem w nauce języka polskiego otrzymali dyplomy i prezenty od Domu Polskiego oraz ciekawe książki od Polskiej Biblioteki Narodowej.

Wielkie podziękowanie za piękną pracę twórczą oraz słodkie prezenty otrzymali uczestnicy zespołu wokalnego „Kwiaty” na czele z panią Larysą Bojko. W tym roku „Kwiaty” były wyjątkowo aktywne i uczestniczyły w licznych koncertach i spotkaniach kulturalnych organizowanych i przez Dom Polski w Żytomierzu, i przez inne podmioty w naszym mieście.

Dziękujemy uczniom i nauczycielom za zaangażowanie, a Ukrainiskim Siłom Zbrojnym za możliwość żyć i pracować. Do zobaczenia

w następnym roku szkolnym! Działalność Domu Polskiego w Żytomierzu wspierana jest przez Stowarzyszenie „Wspólnota Polska”. ■

Pod Pegazem

Serhiy Borshchewskyi: Dруг України Олівер Сміт

Ми познайомилися недавно – під час церемонії нагородження, яку проводила фундація «Лицар доброї волі». Нагороджували переважно волонтерів, пан Олівер був одним із них. А водночас він був єдиним іноземцем, який удостоївся відзнаки за свої добрі справи.

Пан Олівер Сміт громадянин Польщі. З перших днів російської агресії допомагає Україні. Навіть створив для цього гуманітарну організацію «Фонд розвитку України», в якій є головою Ради. Можливо, й зараз пан Олівер в Україні. Позавчора він написав мені, що повертається сюди з черговим транспортом бронезилетів і касок по лінії Бахмут – Краматорськ.

А ще, дізнавшись, що я перекладаю художню літературу, пан Олівер сказав, що сам пише вірші і попросив дозволу прислати мені вірш, присвячений пам'яті українського воїна, який загинув кілька місяців тому. Пан Олівер написав цей вірш для його матері як епітафію на могилі героя, а в листі до мене просто зазначив: «Він був хорошою людиною, патріотом, сином, братом і батьком... просто – хорошою людиною».

Ось цей вірш пана Олівера Сміта в моєму перекладі:

*Померла людина гарна,
й зайшлися плачём дерева,
і вітер волає марно,
і ние зболіле серце.
Все темні вдягає шати,
і мовкнуть птахи у вітті,
бо весело щибетати
не можуть цієї миті...
Поринули всі в мовчання:
це шана йому остання...
Хоч час не спинити, всюди –
усе життя, повсякчасно –
він духом із нами буде
і в пам'яті, що не згасне.*

*Gdy dobry człowiek odchodzi
wierzby płaczą na wietrze,
wiatr w konarach zawodzi,
spróchniałe kołaczce serce...
Na dworze robi się szaro
ptaki milkną na drzewach
kulą się smutne, nie gwarzą,
żaden z nich nie zaśpiewa...
Wszyscy w ciszy przystają
bez słów szacunek oddając...
choć czas biegnie dalej
duchem jest z nami wszędzie,
dlatego przez życie całe
pamięć o nim trwać będzie...*

Я переклав вірш пана Олівера, але ще не надіслав йому переклад, бо хочу надіслати публікацію. А ще хочу, щоб українці запам'ятали це ім'я – Олівер Сміт і знали, що мають у Польщі щирого друга. ■

Koniec roku szkolnego 2022/2023 w Polsce

W tym roku w Polsce zakończenie roku szkolnego przypadnie w piątek 23 czerwca. Warto jednak pamiętać jest to nie tylko oznaka rozpoczynających się wakacji. To przede wszystkim moment, gdy uczniowie otrzymują potwierdzenie zdobytej wiedzy. Ci, którzy spełnili wymogi określone przez Ministerstwo Edukacji Narodowej i opanowali materiał obowiązujący w danej klasie, otrzymują klasyfikację do następnego etapu edukacji.

Ukraina i Polska – razem ku europejskim perspektywom

Dzień piśmiennictwa
i kultury słowiańskiej

Ciąg dalszy ze str. 1

Uczniowie w ludowych strojach polskich i ukraińskich recytowali wiersze po polsku, śpiewali polskie piosenki i wykonywali polskie tańce ludowe. Uczniowie szkół zaprezentowali doskonały poziom znajomości języka polskiego, wykazali się zdolnościami twórczymi i talentami. Udatnie unaocznili koloryt polskiej kultury.

Imprezę otworzyła założycielka i dyrektor Prywatnego

Zastuzona Artystka Polski i Ukrainy
Irena Fedotowa-Zacharko

Gimnazjum Językowego, prezes Kijowskiego Towarzystwa Kulturalno-Oświatowego im. Adama Mickiewicza, Wzorowy Działacz Oświaty Ukrainy, Zastuzona dla Kultury Polskiej Walentyna Daszkowska.

Dmytro Gennadijowycz Ratnikow, szef Administracji Państwowej Obwodu Desniańskiego w Kijowie, wygłosił sugestywną przemowę o historii Rosji i Ukrainy, o wspólnych korzeniach Ukraińców i Polaków, o wielkiej pomocy

bratniego narodu polskiego w obecnych trudnych czasach dla naszego kraju.

Kierownik Wydziału Konsularnego i Polonii Ambasady Rzeczypospolitej Polskiej w Kijowie Jacek Goćkowski zaskoczył wszystkich obecnych znakomitą znajomością języka ukraińskiego, życząc Ukraińcom szybkiego ZWYCIĘSTWA w wojnie i zapewnił, że braterski naród polski będzie pomagał Ukrainie na tyle, na ile będzie to niezbędne!

Stanisław Szewczenko, poeta, pisarz, tłumacz, członek Narodowego Związku Pisarzy, Zastuzony Działacz Sztuki Ukrainy, Zastuzony dla Kultury Polskiej, recytował swoją piękną poezję.

Gość przedsięwzięcia - zastuzona dziennikarka Ukrainy, osoba publiczna, autorka wielu telewizyjnych projektów społecznych, Maryna Kinach, zachwyliła wszystkich szczerą wypowiedzią, pozytywną energią i elegancją.

Stanisław Szewczenko, poeta, pisarz, tłumacz, członek Narodowego Związku Pisarzy, Zastuzony Działacz Sztuki Ukrainy, Zastuzony dla Kultury Polskiej

W finale imprezy wszyscy obecni mieli okazję usłyszeć piosenki w języku ukraińskim i polskim w wykonaniu Artysty Ludowego Ukrainy, Zastuzonego dla Kultury Polskiej Olega Dziuby.

Zastuzona Artystka Polski i Ukrainy Irena Fedotowa-Zacharko niebiańsko wykonała utwór „Roksolana”, zaś Artysta Ludowy Ukrainy Wołodmyr Zasuchin zachwylił wszystkich obecnych wspaniałym wykonaniem swoich autorskich piosenek! Brawo, mistrzu!

Święto przebiegało w przyjaznej, ciepłej atmosferze.

Walentyna DASZKOWSKA

Pomoc

POKAŻNA INICJATYWA W DZIEDZINIE WSPARCIA MEDYCZNEGO

Ambasada RP na Ukrainie przekazała 26 „szybkich” pojazdów do wsparcia jednostek ukraińskich podczas kontrofensywy. To pierwsza partia złożona z 40 samochodów, które rząd Rzeczypospolitej Polskiej postanowił wysłać dla Sił Zbrojnych Ukrainy.

Informuje o tym UKR-INFORM, powołując się na komunikat prasowy Ambasady RP w Kijowie. „Na prośbę prezydenta Wołodmyra

Zelenskigo rząd Mateusza Morawieckiego przekazał 40 ambulansów z wyposażeniem do wsparcia jednostek ukraińskich podczas kontrofensywy.

22 maja przekazaliśmy Siłom Zbrojnym Ukrainy pierwsze 26 karetek pogotowia” - czytamy w komunikacie.

Ambasada zwróciła uwagę, że jest to kolejna duża inicjatywa w zakresie zabezpieczenia medycznego, którą polski rząd zrealizował w ostatnim

czasie: „W ubiegłym tygodniu zakończyła się misja szkoleniowa dla prawie 200 ukraińskich ratowników medycznych z nowo utworzonych brygad. Szkolenie prowadzą instruktorzy ratownictwa Zespołu Pomocy Humanitarnej i Medycznej powołanego przez Kancelarię Prezesa Rady Ministrów.”

W komunikacie prasowym czytamy, że Polska od początku rosyjskiej agresji wspiera Ukrainę - między innymi w zakresie opieki medycznej.

„Do tej pory przekazana została duża ilość leków, materiałów opatrunkowych i sprzętu medycznego. Polska dostarcza również sprzęt medyczny dla jednostek bojowych - apteczki osobiste czy plecaki pierwszej pomocy” - poinformowała Ambasada.

UKRINFORM

BRAWA DLA WADYMA I KORNELII

Tańcząca para Wadyma Nehrebeckiego i Kornelii Kopczyńskiej jest jedną z najbardziej znanych w kręgu tańca balowego Polski. Ostatnio wygrali dwa krajowe turnieje, a na mistrzostwach świata w Anglii weszli do pierwszej dziesiątki tancerzy.

Wadym pochodzi z Ukrainy (nb. jest synem Władysława Nehrebeckiego - jednego z założycieli naszego pisma). Parą z Kornelią zostali zaledwie kilka lat temu, ale już osiągnęli znakomite wyniki w sportowym tańcu towarzyskim.

O losach sadyb, dworów

Zabytki Żytomierszczyzny. Stan obecny i problemy ich zachowania

W dniu 20 maja br. w „Gnatyuk Art. Center” w Żytomierzu odbyło się spotkanie, które planowaliśmy jeszcze w zeszłym roku, spotkanie dotyczyło „Zabytków Żytomierszczyzny. Stan obecny i problemy ich zachowania”.

O zabytkach, sadybach Żytomierszczyzny, o ich obecnym stanie, o problemach ich zachowania, a także o miasteczku Jaropowicze (obecnie Żytomierszczyzna, niegdyś gubernia kijowska) mówił członek Żytomierskiego Oddziału Ukraińskiego Stowarzyszenia Ochrony Zabytków Historii i Kultury, członek organizacji społecznej „Korostyszowskie Stowarzyszenie Naukowo-Krajoznawcze” i „Oleksandryjska Skrzyżal” (tzn. tablica praw cerkiewnych) - Igor Dowbysz.

Na spotkaniu pan Igor sięgał do historii znanych dworów Żytomierszczyzny, opowiadając o wiadomych postaciach z nimi związanych; o dzisiejszych losach sadyb, dworów, o ich obecnym stanie. Większa część spotkania poświęcona była miasteczku Jaropowicze oraz sadybie, która tam się znajduje.

Wieś Jaropowicze należała od II połowy XIX w. do Zygmunta Kotuszyńskiego (1826-1894), współtwórcy przemysłu cukrowniczego na Ukrainie. Wybudował on tam swoją rezydencję.

W majątku funkcjonowała też cukrownia. Z czasem jednak zbankrutowała, a włości przejęli wierzyciele. W czasach radzieckich w pałacu znajdowała się szkoła. W 2008 r. została ona przeniesiona do innego pomieszczenia.

Od kilku lat sadybą w Jaropowiczach opiekują się członkowie organizacji „Oleksandryjska Skrzyżal”, którzy

wszelkimi siłami starają się zachować i wyremontować ten budynek.

Stale szukają inwestorów, darczyńców, którzy mogliby pomóc w odnawianiu sadyby. Kilka lat temu organizacja „Oleksandryjska Skrzyżal” udało się zdobyć koszty i wykonać system odwodnienia dachu, tej drewnianej sadyby.

Koszty na te roboty udzieliła Fundacja im. Feliksa hr. Sobańskiego, a z historii wiemy, że ostatnimi właścicielami majątku we wsi przed rewolucją, była rodzina Sobańskich. Oprócz poszukiwania kosztów, odnawiania sadyby, wolontariusze tej organizacji zajmują się poszukiwaniem informacji historycznych dotyczących sadyby oraz tej miejscowości.

Podczas spotkania w Gnatyuk Art. Center nasi goście mogli także wysłuchać muzyki, w tym gry na flecie, w wykonaniu mistrza sztuki ludowej Walerego Bereziwskiego.

Dziękujemy wszystkim obecnym: naszym studentom, krajoznawcom, wszystkim tym, kto interesuje się naszą wspólną historią. Dziękujemy naszym Zbrojnym Siłom Ukrainy za spokojne niebo, za asekurację!

Organizatorami spotkania wystąpili: organizacje społeczne „Studencki Klub Polski” i „Oleksandryjska Skrzyżal” oraz Gnatyuk Art Center.

Walentyna JUSUPOWA
(Studencki Klub Polski
w Żytomierzu)

Igor Dowbysz i Natalia Obsztat – członkowie organizacji „Oleksandryjski skrzyżal”

Osobistości

Ciąg dalszy ze str. 1

W wydarzeniu wzięli udział członkowie rodziny Profesora, władze Narodowego Uniwersytetu Medycznego im. Ołeksandra Bohomolca w Kijowie, kierownik Wydziału Konsularnego i Polonii Ambasady Rzeczypospolitej Polskiej w Kijowie Jacek Gocłowski, współpracownicy, wychowankowie oraz znajomi uhonorowanego.

Anatol Świącicki urodził się 2 maja 1948 r. w Żytomierzu w polskiej rodzinie. W 1967 roku ukończył Średnią Szkołą

Farmaceutyczną w Żytomierzu, a w 1975 r. – Wydział Lekarski Instytutu Medycznego w Kijowie.

Był znakomitym specjalistą w zakresie reumatologii i gastroenterologii, kierownikiem Katedry i Kliniki Chorób Wewnętrznych (1990–2020), dziekanem Wydziału Wykształcenia Podyplomowego (2005–2008) oraz prorektorem d/s klinicznych i wykształcenia podyplomowego (2008–2013) Narodowego Uniwersytetu Medycznego im. Ołeksandra Bohomolca w Kijowie.

Stopień naukowy doktora nauk medycznych uzyskał w roku 1981, stopień naukowy doktora habilitowanego nauk medycznych w roku 1991, a tytuł profesora w roku 1995.

Jest autorem ponad 870 prac naukowych (publikacji, książek, monografii). Pierwszy spośród lekarzy krajów postradzieckich detalicznie opisał uszkodzenia błony śluzowej żołądka wywołane przez niesteroidowe leki przeciwzapalne (NLPZ) u chorych na reumatoidalne zapalenie stawów i inne choroby reumatyczne, adaptację błony śluzowej żołądka,

Uroczystość odsłonięcia tablicy pamiątkowej poświęconej pamięci prof. Anatola ŚWIECICKIEGO

interakcję NLPZ i H. pylori w tym procesie.

Był promotorem 27 doktoratów i opiekunem 4 rozpraw habilitacyjnych. W 1993 r. przy Stowarzyszeniu Kulturalno-Oświatowym im. Adama Mickiewicza w Kijowie zorganizował sekcję medyczną, a w roku 1995 Polskie Stowarzyszenie Medyczne na Ukrainie jako strukturalną jednostkę Związku Polaków na Ukrainie. W 2002 r. w Kijowie pod patronatem Ambasady Rzeczypospolitej Polskiej na Ukrainie zorganizował Międzynarodową konferencję naukową „Wiek XXI i zawód lekarski – doświadczenia w państwach Unii Europejskiej”, w której uczestniczyło 130 lekarzy polskich i polonijnych z 5 państw europejskich. W lutym 2003 r. Anatol Świącicki zorganizował wizytę członków Komitetu d/s Ochrony Zdrowia Rady Najwyższej Ukrainy do Warszawy w celu wymiany doświadczeń

Profesor Świącicki otrzymał Medal Polskiego Towarzystwa Lekarskiego „Gloria Medicinae”, a w listopadzie 2014 r. był odznaczony nagrodą Państwową RP – Krzyżem Kawalerskim Orderu Zasługi Rzeczypospolitej Polskiej.

Odsłonięcia tablicy pamiątkowej dokonali prof. dr hab. n. med. Jurij Kuczyn oraz doc. dr n. med. Igor Świącicki.

Po odsłonięciu tablicy pamiątkowej uczestnicy uroczystości wysłuchali okolicznościowego wystąpienia rektora Narodowego Uniwersytetu Medycznego im. Ołeksandra Bohomolca w Kijowie prof. dr hab. n. med. Jurija Kuczyna, który w swoim przemówieniu zaznaczył m.in., że prof. Anatol Świącicki był człowiekiem o wielu talentach, a jednym z jego największych osiągnięć było zjednoczenie pracowników służby zdrowia w Polsce i w Ukrainie oraz powołana przez Niego do życia szkoła naukowa, która kontynuuje jego dzieło.

Głos zabrał również kierownik Wydziału Konsularnego i Polonii Ambasady Rzeczypospolitej Polskiej w Kijowie Jacek Gocłowski. Pan Konsul powiedział, że prof. Anatol Świącicki przez wiele lat owocnej pracy znacznie zintensyfikował więzi ukraińsko-polskie w dziedzinie medycyny, edukacji, nauki i kultury, co zaowocowało nawiązaniem profesjonalnych i towarzyskich

kontaktów między ukraińskimi i polskimi lekarzami, organizacjami medycznymi i publicznymi Ukrainy i Polski. „Cieszę się, że postać i dorobek prof. Anatola Świącickiego łączy społeczeństwo, a relacje przez Niego zbudowane są kontynuowane i rozwijane przez następców” – wyznał podczas uroczystości Konsul Jacek Gocłowski.

O swoich relacjach z Profesorem podzielili się z zebranymi prof. dr hab. n. med. Wasyl Netiazenko, prof. dr hab. n. med. Ołeksandr Burjanow, prof. dr hab. n. med. Larisa Żurawłowa oraz prof. dr hab. n. med. Włodzimierz Bulda. Członkowie rodziny Profesora prof. dr hab. n. med. Walentyn Świącicki oraz doc. dr n. med. Igor Świącicki serdecznie podziękowali uczestnikom spotkania za zachowanie pamięci o profesorze Anatolu Świącickim.

Zwieńczeniem uroczystości było złożenie kwiatów pod pamiątkową tablicą.

doc. dr n. med.
Igor ŚWIECICKI
(Prezes PSMU)

(Zdjęcia: W. Nehrebecki)

Polska dynamizuje

LICZBY I INICJATYWY Z WOJNĄ W TLE

Kierownictwo RP, w którym wiodącą rolę wykonuje partia Prawo i Sprawiedliwość, w dalszym ciągu konsekwentnie prowadzi kraj drogą reformowania, wzmocnienia militarnego, gospodarczego, socjalnego.

O wynikach i planach działalności Rządu dokładnie opowiadali ministrowie i liderzy partii podczas licznych konwentów, organizowanych przez PiS w małych miastach i miasteczkach Polski.

W szczególności wielki rezonans w polskim społeczeństwie spowodowało oświadczenie przewodniczącego PiS Jarosława Kaczyńskiego o wprowadzeniu z 1 stycznia 2024 roku programu 800+.

Jak wiadomo, Rodzina 500+, realizowany z inicjatywy PiS od 1 kwietnia 2016 roku państwowy program z zakresu polityki społecznej, mający pomóc rodzinom w wychowaniu dzieci poprzez comiesięczne świadczenia wychowawcze na każde dziecko w rodzinie w wysokości 500 złotych, wykazał bardzo dobre skutki pozytywne.

Tak na przykład, najniższy współczynnik dzietności (ilość urodzonych dzieci na jedną kobietę) był za rządów lewicy

Wybory parlamentarne 2023 w Polsce odbędą się jesienią. O dokładnym terminie zdecyduje prezydent Andrzej Duda. Z kolei premier Mateusz Morawiecki wskaże datę wyborów samorządowych w 2024 roku.

i PO (w 2001- 2015 r) na poziomie 1,2 -1,29. Teraz ten współczynnik stanowi 1,4 i stopniowo nabiera tempa. Przeto żeby zachować zwykłą odtwarzalność Narodu na poziomie niniejszej liczebności, ten wskaźnik ma być 2,15.

W społeczeństwie polskim utrwaliło się przekonanie, że dzieci – to nie tylko obowiązek rodziców, a również obowiązek państwa. Nabiera popularności hasło "Bez dzieci nie będzie Polski." Dlatego rodzicom trzeba pomagać.

Jak zaznaczył w wywiadzie dla Polskiego Radia poseł Jarosław Sachajko (Kukiz-15); „Wychowanie dziecka do 25 roku życia, kiedy dziecko skończy studia, kosztuje rodzicom 300 000 złotych. Przy dwojce dzieci – około 500 000, przy trójce – 720 000 zł. Powinniśmy zrobić wszystko, żeby polskiej rodzinie było stać na posiadanie i wychowanie trójki-czwórki dzieci. Rodzice kochają dzieci, opiekują się

nimi, ale wychowanie dzieci i powiązane z tym finansowe obciążenie nie powinno być karą dla rodziców. Bo teraz mężczyzna nieraz musi pracować na trzech etatach żeby utrzymać rodzinę na średnim poziomie”.

Również nabiera popularności szersze wyznaczenie roli kobiet, zwłaszcza matek.

Przecież nie tylko karmienie piersią i czuwanie, kiedy dziecko choruje, jest prerogatywą kobiet, a przede wszystkim – nie zawsze zauważalna codzienna praca wychowawcza i merytoryczna.

Trudno im, wręcz niemożliwie wykonywać liczne obowiązki matki, pracować

i doskonalić się zawodowo, jak to mogą robić mężczyźni. Więc w środowisku aktywnych obywateli z aprobatą przyjmują propozycję narachowania 1,5% od podatku dzieci na odpowiednie emerytalne konta matek. W ten sposób kobiety będą mieli realny bodziec dla zwiększenia rodziny.

Teraz Polska jest w bardzo trudnej sytuacji: wszechstronna pomoc Ukrainie i jej uchodźcom, realizacja wielkiego programu reorganizacji i wzmocnienia wojska – to wszystko znacząco obciąża budżet. Oczywistym skutkiem jest inflacja.

Ceny towarów i usług konsumpcyjnych w kwietniu wzrosły na 14,7%. Co prawda, jak powiedział prezydent Andrzej Duda, – "cieszę się, że dzięki skutecznym działaniom rządu, w ciągu ostatnich miesięcy udało się tę inflację zdusić". Inflację udało się zdusić dro-

gą rozszerzenia rynku pracy i zwiększenia produkcji, w tym dzięki podtrzymywaniu inicjatyw przedsiębiorców i udzielenia im grantów. Na przykład według projektu „Dostępny samorząd – granty”, realizowanego w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój polityki publicznej dla rynku pracy, gospodarki i edukacji, granty otrzyma 847 jednostek samorządu terytorialnego na łączną kwotę 107,9 mln. zł.

Przy niniejszych 38,1 mln ludności, wskaźnik ilości pracujących osiągnął w Polsce rekord – 17 mln, a stopa bezrobocia stanowi 5% i jest jedną z najniższych w Europie. O dalszych perspektywach rynku świadczą 68,3 tysięcy wolnych miejsc pracy, oczekujących na wykonawców. Szacunek dla każdej osoby, a zwłaszcza dla dzieci, ich matek i osób starszych wyjawia się w konkretach. Już od grudnia br. rząd planuje bezpłatne leki 4000 tytułów dla osób starszych i młodzieży.

A zapowiadane na początku maja wprowadzenie bezpłatnych autostrad już poczęto na dwóch odcinkach dróg, jeszcze do niedawna płatnych.

Eugeniusz GOLYBARD

Informacja o seminarium SWPK w Lubyczy Królewskiej

O WSPÓŁPRACY GOSPODARCZEJ Z UKRAINĄ

Seminarium „Współpraca gospodarcza z Ukrainą”, zorganizowane przez Sekcję Wychowanków Politechniki Kijowskiej, odbyło się w Lubyczy Królewskiej w dniach 26-28 maja 2023 roku.

Podczas części oficjalnej w hotelu XAVIER uczestnicy wysłuchali referatów o trudnej sytuacji gospodarczej Ukrainy i o polskiej pomocy świadczonej na rzecz tego kraju.

W dyskusji podano wiele przykładów zaangażowania się absolwentów w tę pomoc, zwłaszcza dla Politechniki

Kijowskiej. W piątek wieczorem absolwenci z różnych stron Polski, a nawet z Kanady, Francji i Szwecji, przy ognisku i grillu wspominali swoje studenckie lata w Kijowie. W sobotę po obradach uczestnicy odwiedzili muzeum hitlerowskiego obozu zagłady w Bełżcu. Zapoznali się z zabytkową starówką Zamościa.

Wieczorem wysłuchali w świetlicy miejskiej koncertu w wykonaniu zespołu Kresowiaczy z Klubu Seniora w Lubyczy, a także Chóru Męskiego z Rzeszowa, zorganizowanego przez absolwenta Politechniki Kijowskiej.

Spotkali się też na uroczystej kolacji. W niedzielę uczestnicy udali się do Hrebennego przy granicy z Ukrainą, zwiedzili zabytkową drewnianą cerkiew z XVII w., a następnie do Siedlisk, gdzie zapoznali się z ekspozycją Muzeum Skamieniałych Drzew i odbyli spacer po tej uroczej przygranicznej miejscowości.

Organizatorami seminarium byli Tadeusz Kolasa z Lubyczy i Henryk Bukalski z Radomia.

Janusz FUKSA

Ciekawostki językowe

SŁONINA ze SŁONIA?

Chociaż wołowina to 'mięso wołowe', wieprzowina – 'mięso wieprzowe', jagnięcina – 'mięso jagnięce', a gęsi – 'mięso gęsie', to jednak SŁONINA wcale nie oznacza mięsa słońsiwego, a więc mięsa słońca czy ze słońca. SŁONINA w ogóle nie ma nic wspólnego ze słońcem. To dlaczego jest SŁONINĄ?

SŁONINA – tak jak wołowina czy gęsi – również pochodzi od przymiotnika SŁONIOWY (wtedy byłaby „słoniowina”), ale od przymiotnika SŁONY. SŁONINA to pierwotnie 'to, co jest słone'.

Sól to jeden z pierwszych środków do konserwowania żywności, używanych przez człowieka. Natarty solą tłuszcz zwierzęcy całkiem dobrze się przechowuje, więc SŁONINA – pas cennego wieprzowego tłuszczu – który można było wykorzystać na rozmaite sposoby (okraszyć kaszę, położyć na chleb, podsmażyć, użyć do doprawienia zupy itd. itp.) była chętnie konserwowana w ten sposób i przechowywana w spiżarni lub pokoju kredensowym.

Dodatkowe walory smakowe, a także możliwość dłuższego przechowywania zapewniało jej wędzenie w zimnym dymie, które również wymagało uprzedniego natarcia dużą ilością soli, a więc sprawnienia, że SŁONINA stawała się SŁONA.

Uczestnicy seminarium w Muzeum Zamojskim w Zamościu (zdjęcie: Eugeniusz Turyk)

RYSOWNICY POLSCY

NAJSTARSZE ZWIERZĘ

Najstarszy znany nam żółw dożył prawie 200 lat, jednak prawdziwą długowiecznością w królestwie zwierząt charakteryzują się rekiny polarne. W 2016 r. za pomocą techniki datowania radiowęglowego naukowcom udało się określić wiek samicy rekina polarnego na ponad 400 lat, co oznacza, że ta konkretna pani rekin urodziła się mniej więcej w czasach Zygmunta III Wazy. Co ciekawe, do określenia wieku niektórych z badanych rekinów naukowcy wykorzystali fakt, że przez próby bomb jądrowych, prowadzone w połowie XX wieku, wiele gatunków zwierząt ma w swoim organizmie obecne pierwiastki promieniotwórcze, które cały czas się rozpadają.

TO I OWO POLSCE

- ❑ Polska jest dziewiątym krajem w Europie pod względem wielkości.
- ❑ Przez ponad 300 lat (od 1600 do 1945 roku) na terenie Polski ciągle toczyły się jakieś bitwy – a to wojna, a to potop szwedzki.
- ❑ Prawie 35% z 60 milionów Polaków mieszka za granicą, a duże polskojęzyczne społeczności można spotkać w USA, Kanadzie, Wielkiej Brytanii, Niemczech, Australii, Brazylii i Argentynie.
- ❑ Polacy mają największe gospodarstwa domowe w Unii Europejskiej.
- ❑ Prezydent RP przyznaje medal parom, które pozostają w związku małżeńskim przez co najmniej 50 lat.

Radiowóz rozpędzony, pędzi i wpada na drzewo. Wychodzi dwóch policjantów i jeden do drugiego mówi:
– Stasiu, tak szybko na miejscu wypadku tośmy chyba nigdy nie byli.

Do psychiatry przychodzi elegancko ubrany mężczyzna.

– Co panu dolega? – pyta się lekarz.

– W zasadzie nic, tylko ciągle chodzą po mnie krasnoludki – odpowiedział, otrzępując się nerwowo.

– Tylko nie na biurko! – krzyczy oburzony lekarz.

Sala sądowa. Prokurator pyta oskarżoną:

– Pani syn, który z panią mieszkał ile miał lat?

– Zasadniczo nie pamiętam, gdzieś 32 lub 35 lat.

– A jak długo z Panią mieszkał?

– Jakieś 45 lat.

Do kapeli górniczej przychodzi młody muzyk i pyta kapelmistrza: – Panie kapelmistrzu, mam pytanie: co to jest za nuta „zy”?

– Nie ma takiej nuty.

– Przecież dzisiaj wyraźnie widziałem na tramwaju napis „DO REMIZY”.

Żona do męża przed wyjściem na plażę:

– Chciałabym założyć coś, co zadziwi wszystkich!

– To załóż łyżwy..

– Jak mogłeś dopuścić, aby ten więzień ukradł ci klucz?! – złości się naczelnik na strażnika.

– On go wcale nie ukradł, tylko uczciwie wygrał w karty...

– Doktorze, moja żmija ugryzła moją teściową!

– Ależ drogi panie, ja jestem weterynarzem!

– Wiem – ale to moja żmija straciła przytomność!

Sławni ludzie i kawa

Jak głośzą pogłoski, Honore de Balzac wypijał ok. 50 filiżanek kawy każdego dnia i pisał przez 14 godzin na dobę. Przypisywał on kawie niemal cudowne właściwości, dzięki którym był w stanie tworzyć swoje dzieła. Zapewne to specyficzne nawyki doprowadziły do przedwczesnej śmierci Balzaca, który zmarł na zawał w wieku zaledwie 51 lat. Innym znanym twórcą zakochanym w aromatycznym naparze był Voltaire. Według niektórych źródeł pijał on od 30 do 40 filiżanek kawy dziennie. W przeciwieństwie do Balzaca, Voltaire przygotowywał swój napój mieszając kawę z czekoladą.

USŁYSZANE

- ✓ Jeśli nie przeklinasz, kiedy prowadzisz samochód to prawdopodobnie należysz do tej grupy kierowców, których my wszyscy przeklinamy.
- ✓ Jedyną przewidywalną rzeczą w życiu jest jego nieprzewidywalność.
- ✓ Bóg ma poczucie humoru a dowód na to znajdują każdego ranka patrząc w lustro.
- ✓ Z kobietami jest tak, że słyszysz śpiew syren, a wyskakuje rekin.
- ✓ Szczęście to po prostu dobre zdrowie i zła pamięć.

NAJWIĘKSZA KORONKA

Ma średnicę 5 metrów, waży około 5 kg i składa się z około 8 tys. elementów, nic dziwnego, że wpisana została do Księgi Rekordów Guinnessa – to największa na świecie koronka koniakowska. Zobaczyć ją można w Gminnym Ośrodku Kultury, w Istebnej, która wraz z Jaworzynką i Koniakowem tworzą tzw. Trójwieś Beskidzką.

Tradycyjnie wykonana jest z białej i kremowej nici. Tworzenie serwety, czepca, czy koronkowych obrusów to bardzo precyzyjna i żmudna praca, ponieważ każdy element – często motyw roślinny, wykonywany jest osobno, a następnie wszystkie łączy się w jedną całość.

Zespół redakcyjny:

Stanisław Panteluk – redaktor naczelny,
Andżelika Plaksina – z-ca red.nacz., red.technic.,
Eugeniusz Gołybard – korespondent,
Stanisław Szewczenko – korespondent,
Leszek Wątróbski – korespondent,
Olga Ozolina – korespondent,
Rościsław Raczyński – menedżer promocji i reklamy,
Katarzyna Skoczelas – korespondent,
Łarysa Kaszczuk – księgowość.

Numer przygotowało Kolegium Redakcyjne reprezentujące organizacje Polaków Ukrainy.